herpy

FROSKER

Large Horned Frog

Megophrys nasuta

Megophrys nasuta er en stor, bladformet frosk fra regnskogene i Sørøst-Asia, der den ligger ubevegelig i løvlaget og venter på bytte. Hunnene blir opptil 13 cm, og snuten og de øvre øyelokkene er trukket ut i spisse fliker, slik at dyret ligner et visnet blad. Arten er sårbar, særlig som viltfanget, og krever et kjølig, fuktig og godt ventilert terrarium.

Familie: Megophryidae Tidligere navn: *Pelobatrachus nasutus*

FAKTABOKS

DYRET

Voksenstørrelse	**8-13 cm** snute-kloakk-lengde
Levealder	**5-10 år**
Aktiv	**I skumringen og om natten**
Levevis	**Bakkelevende**
Biotop	**Regnskog og våtmark**
Hudgift	**Ingen kjent**
Vanskelighetsgrad	**Erfaren**

STELL

Min. terrarium	**90 × 45 × 45 cm** L × B × H for 2 voksne dyr
Temperatur, dag	**21-24 °C**
Temperatur, natt	**18-21 °C**
Luftfuktighet	**70-95 %**
Vann	**Vannskål**
UVB	**Valgfritt** Ferguson-sone 1
Kosthold	**Insekter, virveldyr og mark/snegler**
Holdes	**Alene, parvis eller i gruppe**

AVL

Formering	**Eggleggende**
Utvikling	**Rumpetroll i vann**
Egglegging	**I vann**
Kjønnsmoden	**9-36 mnd.**
Egg per legging	**300-2 400**
Klekking	**12 dager**
Larvetid	**90-210 dager** fra klekking til metamorfose
Larvefôr	**Ferdigfôr**
Yngelpleie	**Ingen**

VERN OG PAPIRER

CITES	**Ikke listet**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Megophrys nasuta er en kraftig, bredhodet frosk med en kantet kropp som gjør at den ligner et tørt blad på skogbunnen. Snuten og de øvre øyelokkene er trukket ut i spisse, trekantede fliker, og to par smale hudfolder løper nedover ryggen. Artsnavnet nasuta henspiller på den lange, trekantede hudflikken på snutespissen. Grunnfargen er lys til mørk brun, ofte rødlig, med uregelmessige mørke tegninger og spredte knuter på ryggen. Strupen er mørk, hos noen dyr murrød eller oransje med svart eller kremfarget marmorering, og lemmene er tverrbåndet. Fingrene har ingen svømmehud, og tærne bare en svak.

Kjønnene er svært forskjellige i størrelse. Hunnene blir omtrent 13 cm fra snute til kloakk og er kraftigere og rundere med et relativt større hode. Hannene blir 8-9 cm, og hunnen er ofte to til tre ganger så stor som hannen. Hannene har mørkebrune brunstknuter på de to første fingrene og et høyt, metallisk "honk" som kall. Hos dyr fra Borneo er hannenes strupe ensfarget brunsvart, mens hunnene har en mørk stripe nedover midten av strupen.

Arten ble beskrevet av Hermann Schlegel i 1858. I 2021 ble den flyttet til slekten *Pelobatrachus* som *Pelobatrachus nasutus*, men navnet *Megophrys nasuta* er fortsatt det mest brukte i hobbyen og brukes også her. Funnene fra Thailand og deler av Sundashelfen dekker muligens en annen, ennå ubeskrevet art.

Hudgift: Arten har ingen kjent hudgift, og det er ikke beskrevet hudirritasjon hos mennesker. Vask likevel hendene etter kontakt med dyret, vannet og bunnen.

M. nasuta er en bakholdsjeger som ligger stille og slår til når et bytte kommer forbi. Den er sky og stresser lett. Mange viltfangede dyr dør kort tid etter importen, og særlig de store hunnene er sårbare, så arten er ikke for nybegynnere.

Les mer: Kjøp av dyr: oppdrett, viltfangst og transport

Utbredelse og leveområde

Megophrys nasuta lever i det sørlige Thailand (blant annet Yala-provinsen), på hele Malayahalvøya, i Singapore og på Sumatra og Borneo, der den finnes i både Indonesia, Malaysia og Brunei. Den er også kjent fra mindre øyer som Tioman, Bintan og Natunaøyene.

Dyrene i handelen kommer særlig fra Malaysia. De fleste er viltfangede, og de fleste av dem er hanner, fordi de er lettere å finne når de kaller.

> **Naturlig utbredelse:** Thailand, Malaysia, Singapore, Indonesia og Brunei.

LEVEOMRÅDE

M. nasuta lever i vedvarende fuktig og kjølig regnskog i lavlandet og på de lavere fjellskråningene, på flatt til bratt terreng og gjerne nær bekker og andre vassdrag. Dyrene ligger på skogbunnen i løvlaget, ofte delvis nedgravd. Unge dyr gjemmer seg om dagen under visne blader, mens voksne ligger under store trestammer og steiner. Om kvelden er de lettere å finne, fordi øynene reflekterer lys, og fordi hannene kaller høyt, særlig i yngletiden.

Den optimale temperaturen er 22-24 °C. Arten yngler året rundt i små vassdrag og legger eggene under steiner og stammer i vannet.

Stell

TERRARIET

Et par trenger et terrarium på minst 90 × 45 × 45 cm, og en gruppe på 3-4 dyr trenger minst 100 × 50 × 50 cm. Bunnarealet er viktigst, for arten klatrer nesten ikke, men høyden må ikke være under omtrent 40 cm: ellers banker dyrene snute og horn mot lokket og får skrammer og skallete partier. Hunnene blir store og trenger plass.

Bunnen skal holde på fuktigheten, for eksempel 4-5 cm ugjødslet sphagnum, kokosmold eller orkidébark, med et tykt lag visne blader over. Gi skjul av store korkrør eller halvrør og trerøtter. Planter på bunnen blir tråkket ned, så bruk planter på bakveggen, kunstige planter eller robuste arter som gullranke og bregner som ikke krever mye lys. Unngå bunnmateriale som kan svelges, for arten er en ivrig spiser og kan få forstoppelse av grus. Froskene sitter ofte på samme sted, så skift bunnen nettopp der jevnlig, og skift den helt når den blir sur eller muggen.

TEMPERATUR

Arten tåler ikke varme. Hold terrariet på 21-24 °C om dagen og 18-21 °C om natten, og la det ikke komme over 25 °C over lengre tid. Ekstra oppvarming er sjelden nødvendig; kan du ikke holde temperaturen under omtrent 24 °C om sommeren, så velg en annen art. Sett terrariet i et kjølig rom uten direkte sol, og mål med et digitalt termometer.

Til avl brukes en tørrere og kjøligere periode på tre til fire måneder med 40-60 % luftfuktighet og omtrent 18-21 °C, etterfulgt av kunstig regn (se avl). En egentlig vinterhvile er ikke nødvendig.

Les mer: Luftfuktighet, sprøyting og ventilasjon

LUFTFUKTIGHET OG DUSJING

Hold luftfuktigheten på 70-95 %. Arten tåler høy fuktighet så lenge ventilasjonen er god, men lange perioder med våt bunn og stillestående luft kan ta livet av den. Den må heller ikke tørke ut. Sprøyt daglig, eller bruk et regnanlegg, og innred terrariet med både fuktigere og tørrere områder.

Sprøyt med vann som har stått i et døgn, eller behandlet springvann. Mål luftfuktigheten med et digitalt hygrometer.

VANN OG VANNKVALITET

Gi alltid en stor, stabil vannskål eller en liten vanndel med høyst 6-8 cm vann, slik at frosken kan ligge og bade og lett kommer opp igjen. En større vanndel er ikke nødvendig, men er et pluss i et stort terrarium. Bruk vann uten klor og kloramin, for eksempel behandlet springvann eller regnvann.

Skift vannet ofte, og rengjør skålen uten såpe. Amfibier tar opp stoffer gjennom huden, så unngå såperester, insektmidler og rengjøringsmidler i og rundt terrariet.

LYS OG UVB

Frosken trenger ikke UVB for å overleve, men en svak UVB-kilde (Ferguson-sone 1) i 10-12 timer om dagen kan være en fordel. Heng lyset over den ene siden, slik at resten ligger i skygge, og hold en daglengde på omtrent 12 timer. Frosken er mest aktiv i skumringen og om natten og ligger skjult i løvet om dagen.

Les mer: Lys og UVB

FÔRING

Megophrys nasuta er grådig og har et stort gap. I naturen tar den insekter, edderkopper, ormer, snegler, krabber, skorpioner og tusenbein, og dessuten små virveldyr som firfisler, frosker og gnagerunger. I terrariet brukes sirisser, gresshopper, kakerlakker, silkeormer, meitemark og snegler; en museunge kan gis en sjelden gang til store dyr. Fôret må ikke være for raskt, og bevegelse utløser angrepet, så fôring med pinsett fungerer godt. Frosken spiser gjerne om dagen, særlig rett etter sprøyting.

Unger fôres daglig. Voksne fôres 2-4 ganger i uken, for daglig fôring gir lett fedme. Fôr fôrdyrene godt, og støv dem med kalk og multivitamin ved annenhver til hver tredje fôring. Gi ikke for store fôrdyr, og fjern rester. Fôr til unger er beskrevet under avl.

Les mer: Fôrdyr: hold og avl Les mer: Kalk, vitaminer og tilskudd

ATFERD OG HÅNDTERING

M. nasuta er en sky, stillesittende frosk som helst ligger gjemt i løvet med hodet løftet og ryggen skrått opp, slik at den ligner et blad. Stress er den vanligste årsaken til sykdom, særlig hos nyimporterte dyr, så rolige omgivelser og mange skjul er viktig. Arten bør ikke håndteres; flytt den i en ren, gjennomsiktig boks ved rengjøring.

Arten er mest enslig, men danner ikke territorier og kan holdes i par eller som en hann med to hunner uten aggresjon utenom yngletiden. Følg med på fôringen, for de større hunnene kan ta alt. Hold den ikke sammen med andre arter: alt den kan gape over, blir spist. Hannens kall er et høyt "honk", som særlig høres ved regn, og når regnet starter, blir dyrene mørkere.

Avl

KJØNNSMODNING OG KJØNNSBESTEMMELSE

Hunnen er langt større og rundere enn hannen og har et relativt større hode; hannen er slankere, har brunstknuter på de to første fingrene og kaller. Kjønnet kan være vanskelig å se hos unge dyr og blir først tydelig når de er nesten kjønnsmodne. Hos voksne er størrelsen det beste kjennetegnet.

Alderen ved kjønnsmodning er usikker og ligger mellom 9 måneder og 3 år. Viltfangede dyr er nesten alltid hanner, så et par er ikke lett å få tak i.

PARRING

Avl lykkes sjelden og krever et stort terrarium med regnanlegg og en stor vanndel på 5-8 cm. Hold dyrene tørrere (40-60 % luftfuktighet) og kjøligere (omtrent 18-21 °C) i tre til fire måneder, gjerne i vinterhalvåret, og la det deretter regne fra en sprinklerring i lokket, koblet til en pumpe, slik at vannet gjenbrukes.

Hannene begynner å kalle så snart regnet starter. La det først regne noen timer av gangen, og forleng gradvis til 8-10 timer, med de lengste periodene om natten. Omklamringen kommer ofte innen et døgn, men eggleggingen kan ta fra noen få dager til en uke, og omklamring fører ikke alltid til egg. Unngå veldig kraftig eller veldig langvarig regn, som stresser dyrene. Hunner kan imidlertid også legge egg i en vannskål uten regn.

EGG OG RUMPETROLL

Hunnen fester eggene på stammer, steiner, kork eller planter rett under vannoverflaten, i naturen på undersiden av steiner og stammer i vassdrag, og eggene ligger i en lang, spredt klump. En legging er på 300-2.400 egg. Mangler hunnen flater, legger hun egg oppå egg, og da klekkes bare en liten del, så gi rikelig med kork og store flater under vann. Det er ingen yngelpleie.

Eggene er omtrent 2 mm og hvitaktige. Rumpetrollene har en traktformet, oppadvendt munn og spiser bare fra vannoverflaten, så gi flytende fôr som pulverisert fiskefôr eller rumpetrollfôr flere ganger om dagen. Pansermaller kan ta det som synker til bunns. Rumpetrollene klarer seg best i store kar med grus og biologisk filtrering fremfor små kar med hyppige vannskift. Vannet må være rent og uten klor.

Les mer: Oppdrett av rumpetroll

METAMORFOSE

Eggene utvikler seg langsomt og klekkes etter omtrent 12 dager. Rumpetrollene er da 12-20 mm og søker ned i grusen, der de lever av plommen; etter omtrent en uke spiser de ved overflaten, og etter knapt to uker svømmer de fritt. Bakbeina kommer etter omtrent to og en halv måned, og metamorfosen skjer etter 3-7 måneder ved 21-27 °C.

Når forbeina kommer frem, skal rumpetrollet ha grunt vann og lett tilgang til land med mange skjul.

OPPDRETT AV UNGER

De nyomvandlede ungene er veldig sky og skal ha rikelig med skjul og tilgang til grunt vann. Hold fuktigheten høy ved å dekke en del av nettlokket og sprøyte daglig. Sorter ungene etter størrelse, for de store kan spise de små.

Ungene tar små fôrdyr som nyklekte sirisser, bananfluelarver, enkytreer og små voksmøllarver, støvet med kalk og vitaminer. De vokser raskt og måler omtrent 4 cm når de selges.

Helse og vanlige feil

M. nasuta er sårbar i fangenskap, særlig som viltfanget:

- Stress etter fangst og transport er den vanligste årsaken til sykdom. Hold nye dyr i karantene i et eget rom i 60-90 dager, og stell dem etter de øvrige dyrene dine.
- Parasitter: viltfangede dyr har ofte mye orm, uten at det kan sees. Få en avføringsprøve undersøkt av en veterinær med kunnskap om amfibier; fenbendazol og ivermektin virker mot rundorm.
- Bakterielle sår og røde områder på buken eller hodet. Røde partier kan også skyldes chytridsopp, så få dem undersøkt.
- Forstoppelse ved svelget bunnmateriale.
- Skader på snuten hvis terrariet er for lavt.
- Fedme ved for rikelig fôring.

En frisk frosk sitter stille og delvis skjult med hodet løftet over bunnen og ryggen i en vinkel på omtrent 45 grader, har rund mage og kraftige lemmer og stor appetitt. Vil ikke dyret spise, går det ned i vekt, eller får det hevelser, sår eller rød hud, så kontakt en veterinær med kunnskap om amfibier.

Les mer: Karantene og hygiene

Spør alltid dine kloke bekjente

Veiledningen er et godt sted å begynne, men den kan ikke erstatte erfaring. Dyr er forskjellige, og mye av det viktigste lærer man av dem som har holdt arten i årevis. Snakk med en oppdretter, en erfaren holder eller en veterinær med kunnskap om krypdyr og amfibier før du skaffer deg dyret - og igjen hvis noe virker galt.